

Warszawa, 5 maja 2015 r.

Szanowny Pan

Adam Jasser

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na ogłoszone 14 kwietnia 2015 roku konsultacje społeczne dotyczące projektu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (dalej: **projekt ustawy**), Fundacja Panoptykon przekazuje swoje stanowisko.

Projekt ustawy przewiduje zmianę przepisów, która ma wzmocnić pozycję konsumenta na rynku usług finansowych poprzez wprowadzenie nowego typu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Zgodnie z projektem, ta praktyka ma polegać na oferowaniu konsumentom usług finansowych, które nie odpowiadają ich potrzebom, ustalonym z uwzględnieniem takich cech jak wiek, stan zdrowia, wiedza i doświadczenie w obszarze usług finansowych, sytuacja materialna a nawet charakter. Celem tej propozycji jest przeciwdziałanie narastającym praktykom tzw. missellingu, czyli sprzedaży produktów niedopasowanych do potrzeb konsumenta, których skutki mogą być niekorzystne z perspektywy kupującego.

Sama koncepcja zmian w prawie, które ograniczą sprzedaż produktów uderzających w interesy konsumentów, zasługuje na poparcie. Proponowane brzmienie przepisu art. 24 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z dnia 16 lutego 2007 r. budzi jednak wątpliwości z perspektywy ochrony danych osobowych. Poniżej zwracamy uwagę na najpoważniejsze ryzyka i możliwe konsekwencje, które mogą się okazać niekorzystne dla samych konsumentów (podmiotów danych).

Po pierwsze, nie jest jasne w którym momencie oraz na jakiej podstawie ma odbywać się weryfikacja, czy dana usługa finansowa nie odpowiada potrzebom konsumentów ustalonym ze względu na ich wiek, stan zdrowia, doświadczenie itp. Obawiamy się, że przy tak otwartej konstrukcji przepisu, instytucje oferujące usługi finansowe będą wykorzystywały prawne ryzyko związane z ewentualnymi roszczeniami ze strony klientów jako pretekst do zbierania dodatkowych danych, w tym danych wrażliwych., pomimo, że nie mają ku temu jasnych podstaw wynikających z innych ustaw.

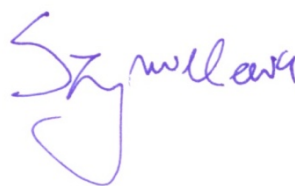
W dłuższej perspektywie dostrzegamy również ryzyko, że tak sformułowany przepis ustawy może być użyty jako argument za potrzebą wprowadzenia kolejnych zmian legislacyjnych, które

rozszerzyłyby zakres danych osobowych, jakie instytucje oferujące usługi finansowe mogą gromadzić i przetwarzać na potrzeby profilowania konsumentów.

Zarówno przedstawiona interpretacja projektu ustawy jak i potencjalne postulaty zmian legislacyjnych stwarzają poważne zagrożenie z perspektywy ochrony danych osobowych konsumentów (podmiotów danych) i mogą uderzyć w ich interesy . Jedną z możliwych konsekwencji może być profilowanie oferty w usługach bankowych ze względu na wiek czy stan zdrowia konsumentów, co w praktyce przekłada się na ryzyko dyskryminacji w dostępie do usług i stygmatyzacji.

W związku z powyższymi wątpliwościami postulujemy, by projektodawca jasno wskazał na poziomie uzasadnienia lub konstrukcji proponowanych przepisów relację między projektem ustawy a obowiązującymi zasadami ochrony danych osobowych oraz by treść projektu została doprecyzowana w sposób przesądzający, że ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów może stanowić samodzielnej podstawy przetwarzania danych osobowych.

z poważaniem,

Katarzyna Szymielewicz

Prezeska